

Є. Климов, В. Ломов, В. Сластьонін зазначають вірогідність можливостей діяльнісно зорієнтованих підходів через їх жорстку функціональну заданість, а також акцентують увагу на неприпустимості зведення професійної праці тільки до діяльнісних витоків. Саме це збіднює особистісний аспект досліджувальних явищ.

На засадах суб'єктного підходу (на думку Р. Цокур) вчені розуміють саморозвиток не тільки як фундаментальну здібність педагога ставати й бути дійсно суб'єктом свого життя, обертати власну життєдіяльність у предмет практичного перетворення, але й як одну з найскладніших форм роботи внутрішнього світу педагога, зокрема і з його перетворення, поряд з обробкою досвіду, виробленням власних позицій і переконань, постановкою життєвих цілей, пошуком шляхів самовизначення у процесі її просування своїм життєвим шляхом, у межах якого особистість виявляє й буде себе, осягає сенс свого існування.

Таким чином, здійснений теоретичний аналіз психолого-педагогічних джерел дозволяє: стверджувати про актуальність проблеми професійного саморозвитку вчителів, тісний зв'язок становлення їхніх професійних якостей з професійним саморозвитком особистості; обґрунтувати основні теоретичні підходи щодо дослідження проблеми професійного саморозвитку вчителів. Відповідно, подальшу перспективу дослідження вбачаємо в поглибленні вивчення проблеми професійного саморозвитку вчителів стосовно пошуку ефективних форм і методів управління цим процесом в умовах неперервної освіти.

ДЖЕРЕЛА

1. Бодалев А. А. Психология о личности / А. А. Бодалев. — М., 1988. — 188 с.
2. Деркач А. А. Методолого-прикладные основы акмеологических исследований / А. А. Деркач. — М., 1999. — 92 с.
3. Дьяченко Б. А. Развитие профессионализма учителя в системе послыдипломной освіти: автореф. дис... канд. пед. наук: 13.00.04 / Б. А. Дьяченко; Институт педагогики АПН Украины. — К., 2000. — 19 с.
4. Кремень В. Г. Освіта і наука України: шляхи модернізації (Факти, роздуми, перспективи) / В. Г. Кремень. — К.: Грамота, 2003. — 216 с.
5. Стрільєвич Т. М. Основні аспекти професійного саморозвитку майбутнього вчителя / Т. М. Стрільєвич // Наукові записки / Кіровоградський держ. пед. інститут ім. В. Винниченка. — Кіровоград. — 2006. — Вип. 71: Сер. «Педаг. науки». — С. 270 — 275.
6. Ушинський К. Д. Человек как предмет воспитания. Опыт педагогической антропологии / К. Д. Ушинский. — Пед. соч.: В 6 т. — М., 1990. — Т. 5. — 327 с.
7. Цокур Р. М. Формування потенціалу професійного саморозвитку в майбутніх викладачів вищої школи у процесі магістерської підготовки: автореф. дис...канд. пед. наук: 13.00.04 / Р. М. Цокур; Південноукраїнський державний педагогічний університет ім. К. Д. Ушинського — О., 2004. — 17 с.

В статье рассматриваются теоретические подходы исследуемой проблемы профессионального саморазвития учителя.

Ключевые слова: развитие, саморазвитие учителя, профессионализм, акмеологический, синергетический и субъектный подходы.

Theoretical approaches to the problem of teacher's professional self-development are presented in the paper.

Key words: development, teacher's self-development, professionalism, acmeological, synergetic and subject approaches.

Т. І. Носенко,

*доцент кафедри інформатики Інституту лідерства та соціальних наук
Київського університету імені Бориса Грінченка, кандидат технічних наук*

ПІДТРИМКА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ ТЕХНОЛОГІЇ WEB 2.0

У статті розглянуто й обґрунтовано можливості дистанційної підтримки педагогічної практики засобами Інтернет-технології WEB 2.0. Наведено організаційно-методичні рекомендації щодо адаптації керівників практики і студентів до роботи у Google-групах.

Ключові слова: технологія Web 2.0, соціальні сервіси Інтернету, Google-група, педагогічна практика

Педагогічна практика є фундаментальною складовою професійної підготовки вчителя, органічною частиною навчально-виховного процесу, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки майбутнього вчителя з його практичною діяльністю. Педагогічна практика покликана розв'язати такі основні взаємопов'язані завдання:

- ознайомлення із сучасним станом навчально-виховного процесу в загальноосвітніх навчальних закладах;
- формування уявлень про дидактику і методику викладання дисциплін у школі;
- ознайомлення з організаційно-методичною роботою вчителів-предметників;
- набуття власних навичок в плануванні та проведенні уроків та аналізу результатів їх проведення;
- практичне закріплення знань з методики навчання конкретної дисципліни;
- вироблення умінь і навичок з позакласної роботи з учнями тощо.

Як показує досвід, на якість і ефективність проведення педагогічної практики впливає безліч об'єктивних і суб'єктивних факторів, до яких можна віднести наступні [1].

Педагогічна практика протікає в умовах, коли академічна група студентів розпорошена по базах практики і комунікація між суб'єктами ускладнена. При цьому, керівники педагогічної практики від школи та ВНЗ пред'являють студентам різні і не завжди узгоджені між собою вимоги.

Вразливість педагогічної практики посилюється у зв'язку із складною соціально-економічною ситуацією в суспільстві в цілому і школі зокрема, що відбивається на ставленні до педпрактики з боку професійної спільноти освітян як шкільних, так і вищих навчальних закладів. Все частіше педагогічна практика розглядається лише як процес вправ з формування професійних умінь і навичок, що служить причиною зривів і невдач у навчально-виховній діяльності практикантів і породжує у них негативне ставлення до майбутньої професії.

Педагогічна практика виявилася заручницею суперечності між традиційною моделлю підготовки педагога у ВНЗ і сучасною інформаційно-насиченою, практико-орієнтованою, метапредметною школою.

Використання сучасних інформаційно-комунікаційних та Інтернет-технологій може допомогти у вирішенні більшості з цих та інших проблем педагогічної практики. Це можуть бути сайти дистанційної підтримки педагогічної практики [2, 3], мета яких – забезпечити методичну, теоретичну, психологічну та інформаційну підтримку студентів педагогічних спеціальностей ВНЗ та молодих фахівців, що виїжджають на педагогічну практику і на роботу в школи. Як правило, на них викладені методичні посібники, орієнтовна структура педагогічного щоденника, індивідуальні завдання, рекомендована література тощо. Нажаль, неоперативне розміщення і оновлення інформації, неможливість для керівників практики самостійно організувати навчальну діяльність студентів, недостатня орієнтованість на конкретного студента-практиканта на подібних сайтах не вирішують повною мірою задачі практики і не можуть відповідати сучасним вимогам ВНЗ по проходженню педагогічної практики [4].

Новітня інформаційна Інтернет-технологія WEB 2.0, зокрема використання Google-групи має наступні сервіси, які доцільно використати у навчальному процесі ВНЗ:

- створення сторінок спільними зусиллями членів групи;
- створення унікального дизайну з використанням фотографій, кольорових схем і стилів;
- спільне використання файлів (рис. 1);
- можливість створення профілю для кожного з учасників групи;
- різні варіанти адміністрування тощо (рис. 2).

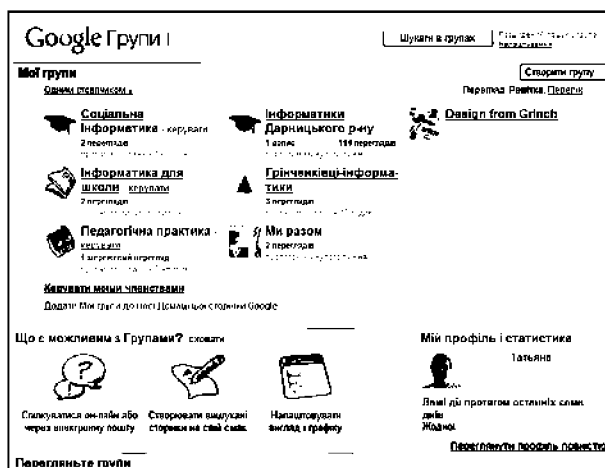

Рис. 1. Керування групами та участь в інших групах користувачів соціального сервісу Google-група

студентів (творчих завдань, рефератів, індивідуальних навчально-дослідницьких завдань тощо) на власних сторінках у групі та організація їх обговорення.

Використання Google-групи дозволяє розширити організаційні можливості дистанційної підтримки педагогічної практики (табл. 1) та сприяє реалізації принципів особистісно та практико-орієнтованого навчання.

У налаштуваннях доступу до групи адміністратор (власник групи – керівник практики) визначає: хто має право переглядати матеріали, хто має право переглядати список учасників, хто має право приєднатися до групи і в який спосіб, хто може створювати і редагувати сторінки, хто може завантажувати файли, хто може відправляти повідомлення, хто може запрошувати нових учасників.

Використання Google-груп надає такі можливості для вдосконалення навчально-педагогічної діяльності викладача вищого навчального закладу:

- оперативне викладення в групі електронних підручників, конспектів, завдань на практичні, лабораторні та семінарські заняття;
- консультування студентів;
- організація обговорень за певною тематикою;
- координація навчальної діяльності студентів, зокрема під час практики;
- викладення результатів навчальної діяльності

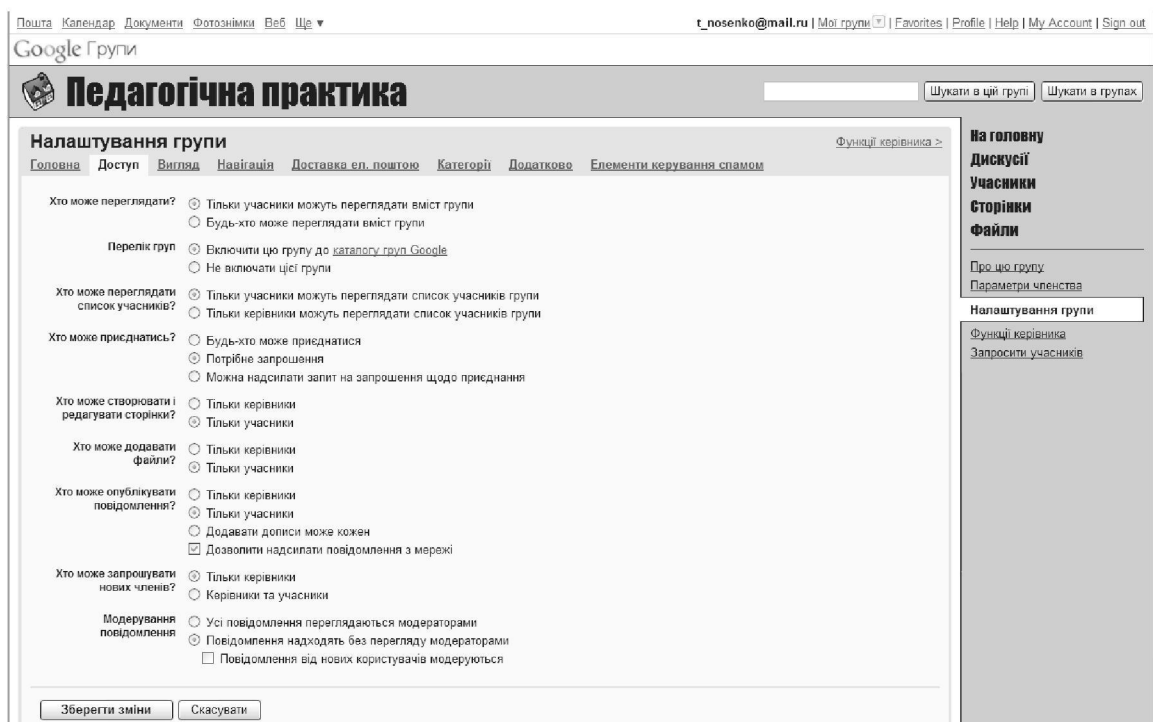

Рис. 2. Різні варіанти налаштування доступу до групи

Таблиця 1

ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ ЗВИЧАЙНОГО WEB-САЙТУ ТА СТВОРЕННЯ GOOGLE-ГРУПИ

Робочий показник	Організаційні можливості	
	Web-сайт	Google-група
Наповнення і оновлення інформації на сайті	Адміністратор	Керівник практики і студент
Засіб взаємодії між суб'єктами практики	Електронна пошта	Електронна пошта, створення власних сторінок студентами і викладачами
Можливість для керівника практики організувати власний простір для взаємодії зі студентами	Ні	Так
Можливість організації індивідуальної роботи	Ні	Так
Можливість організації групової роботи	Ні	Так
Інтерактивність	Засобами електронної пошти	Засобами електронної пошти, обговорення, створення власних сторінок, завантаження файлів
Можливість спільного використання файлів студентами-практикантами	Ні	Так
Організація звітності студента	Ні	Так

В Інституті лідерства та соціальних наук Київського університету імені Бориса Грінченка створено Google-групу «Педагогічна практика» студентів спеціальності «Інформатика». На сайті керівники практики від ВНЗ виклали інструктивно-методичні рекомендації до проведення практики, організували оперативне індивідуальне і групове консультування студентів і вирішення проблем, що виникають у школах, обговорення актуальних тем, а також підсумків практики. Студенти на власних сторінках викладають розклад своїх занять у школі, ведуть поточні записи у щоденнику, розміщують методичні розробки уроків, дидактичні матеріали, відеоки вчителів-наставників, виступи на звітній конференції та ін. (рис. 3).

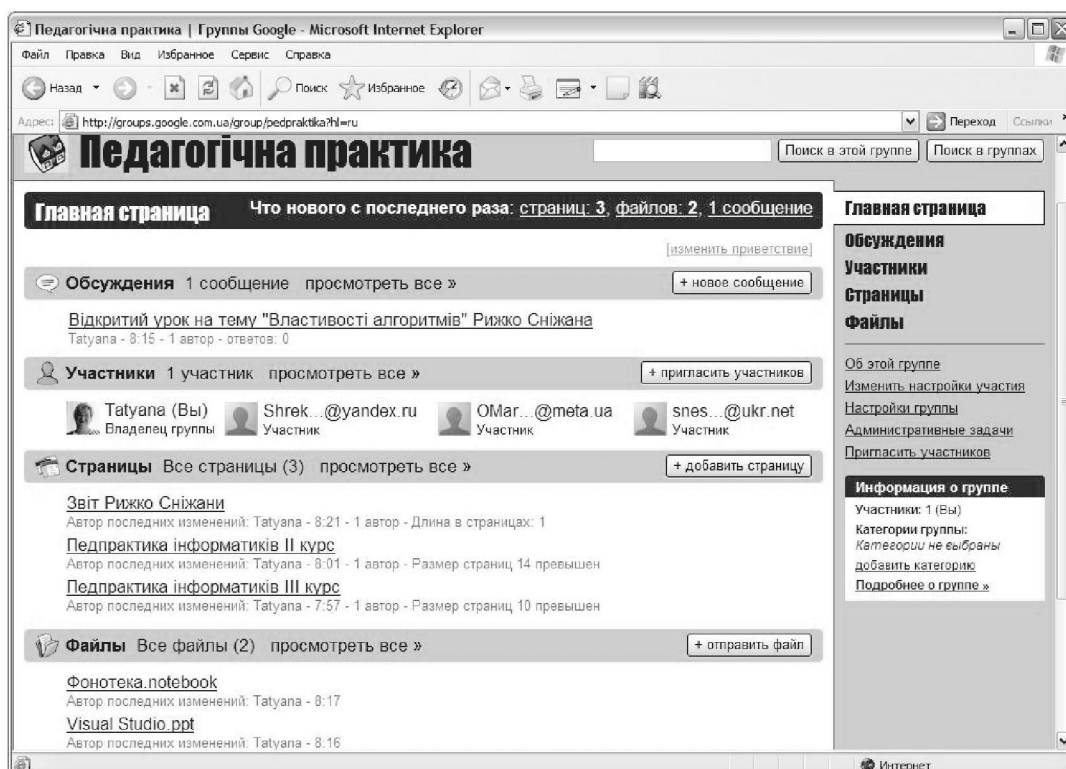

Рис. 3. Сторінка групи «Педагогічна практика» студентів Київського університету імені Бориса Грінченка

Організація дистанційної підтримки педагогічної практики засобами Google-групи не вирішує всіх проблем, які виникають під час роботи студентів на базах практики, і не може замінити очного спілкування керівника практики зі студентом, його особистої присутності на уроках студента і коригування його діяльності, але може бути достатньо дієвою при дотриманні певних умов. Для цього:

Необхідно організувати навчання викладачів ВНЗ роботи в Інтернет-середовищі з використанням технологій Web 2.0 і, зокрема, у Google-групах.

Необхідно розробити або скоригувати методичні рекомендації, форми звітності та критерії оцінювання педагогічної практики з використанням дистанційної підтримки з наступним викладенням їх на сайті групи.

Необхідно внести зміни у нормативну базу практики та скоригувати функціональні обов'язки її учасників з врахуванням їхніх функцій через сайт дистанційної підтримки.

ДЖЕРЕЛА

1. Маркелова С. А. О востребованности портала дистанционной поддержки педагогической практики студентов // Письма в Эмиссия. Оффлайн (The Emissia.Offline Letters): электронный научный журнал. — Декабрь 2008, ART 1297.-СПб., 2008 г. — Режим доступа: <http://www.emissia.org/offline/2009/1330.htm>
2. Сайт підтримки педагогічної практики Новосибірського педагогічного університету <http://math.nspu.ru/student/practice/rules.html>
3. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://praktika.karelia.ru/base/>
4. Гусева С. Н. К вопросу об адресной дистанционной поддержке студентов во время педагогической практики Всероссийская научно-практическая конференция «Информационная среда вуза XXI века» Петрозаводск 15—18 сентября 2008 г.
5. [Електронний ресурс]. — Режим доступу: http://ru.wikipedia.org/wiki/Web_2.0

В статье рассмотрены и обоснованы возможности дистанционной поддержки педагогической практики средствами Интернет-технологии WEB 2.0. Приведены организационно-методические рекомендации по адаптации руководителей практики и студентов к работе в Google-группах.

Ключевые слова: технология Web 2.0, социальные сервисы Интернета, Google-группа, педагогическая практика.

In the article, and remote support capabilities grounded pedagogical practice means Internet technologies WEB 2.0. An organizational guidelines for adapting the practice of managers and students to work in Google-groups.

Key words: technology of Web 2.0, social web services, Google-group teaching practice.